

<https://meet.google.com/gbo-quus-dvz>

Titlu	Cămașă tradițională de damă românească (Ia)	Timp	2 ore
Disciplina:	Istorie, artă		
Scopuri	<p>Competențe generale ¹: 3. Manifestarea comportamentului civic prin valorificarea experienței istorice și a diversității socio-culturale. 4. Utilizarea autonomă și responsabilă a instrumentelor necesare învățării permanente</p> <p>Competențe generale ²: 3. Exprimarea ideilor, sentimentelor și mesajelor, utilizând limbajul artistic-vizual în contexte variate.</p> <p>Competențe specifice ³: 3.1. Valorificarea experiențelor istorice oferite de acțiunea personalităților/grupurilor în contexte istorice variate 4.2. Inițierea, dezvoltarea și aplicarea de proiecte individuale și de grup valorizând diverse experiențe istorice.</p> <p>Competențe specifice ⁴: 3.1 Explorarea unor modalități alternative de exprimare a ideilor, sentimentelor și mesajelor în diferite domenii artistice.</p> <p>Obiectivele activității: Să înțeleagă modul de realizare a iei (cămașa tradițională românească pentru femei), în scopul de a-i stabili autenticitatea, aplicând cele patru principii ale gândirii computaționale. Înțelegerea enunțurilor condiționale dacă și dacă/altfel; Împărțirea unei sarcini complexe într-o succesiune de acțiuni mai simple; Recunoașterea iei autentice în secvențe;</p>		

¹Conform programei școlare de Istorie, clasa a VIII-a, aprobată prin ordinul ministrului educației nr. 3393 / 28.02.2017.

²Conform programei școlare de Educație plastică, clasa a VIII-a, aprobată prin ordinul ministrului educației nr.3393 / 28.02.2017.

³Idem1

⁴Idem2

Elemente cheie de gândire computațională:		Descompunere; Recunoașterea modelelor; Abstractizarea; Proiectarea algoritmului;	
Grupa de vârstă:		14-16 ani	
Situații de învățare:	săli de clasă	Tip activitate:	extracurriculare
Resurse:		Videoproiector, acces internet	
Desfășurare:			
Definirea problemei:			
<ul style="list-style-type: none">• Anunțăm că astăzi lecția se va concentra pe explicarea modului în care este realizată cămașa tradițională românească pentru femei, ia, pentru a-i stabili autenticitatea și pentru a reuși să-i descifreze simbolurile.• Discutăm despre importanța iei.			
<p>Nimic nu poate descrie mai bine istoria și specificul unei culturi decât portul tradițional. Ia reprezintă piesa de bază a costumului tradițional femeiesc. Termenul de ie este atribuit doar cămășii tradiționale pentru femei.</p> <p>Din punct de vedere etimologic, cuvântul <i>ie</i>, atribuit cămășii tradiționale a portului românesc, este derivat din latinescul <i>tunicae lineae</i>, care înseamnă tunica subțire purtată pe piele. Povestea ei începe în perioada culturii Cucuteni, cea mai veche civilizație a Europei, care a trait în perioada 5.200-3.200 înaintea erei noastre, pe actualul teritoriu al Moldovei, nord-estul Munteniei, sud-estul Transilvaniei și al Basarabiei. Mesteșugul popular de creare a iei a rezistat de-a lungul timpului pentru că s-a transmis din generație în generație</p> <p><i>Ia</i> românească este un cod larg și complex de simboluri, care spune pe scurt povestea purtătorului individual, dar și a comunității din care provine. Un cod care folosește mijloace simple - croi, material, culori, simboluri brodate - și spune multe în puțin. Fără să-l vedem pe purtător, ci doar îmbrăcămintea, putem afla, imediat, totul despre el: etnie, sex, vârstă, stare civilă, locul de origine, destinația hainei (muncă, sărbătoare, nuntă etc).</p> <p>Celelalte elemente ale costumului tradițional sunt extrem de plăcut conturate în jurul iei . Toate împreună, într-o armonie cromatică și ornamentală, alcătuiesc unicitatea portului popular românesc. Pentru români, ia tradițională este și trebuie să rămână, un simbol național, un element care ne pune în evidență istoria, prezentul, permanența și continuitatea, dar și o caracteristică a viitorului nostru cultural. După Marea Unire din 1918, ia a fost promovată ca simbol unitar al românilor, portul popular fiind asemănător în toate zonele din țară. Păstrând, până în zilele noastre, atât sistemele de croială arhaice, cât și motivele ornamentale străvechi, cămașa a păstrat cel mai bine trăsăturile specificului nostru străvechi.</p>			

Costumul românesc, implicit ia, are două caracteristici esențiale: unitatea și continuitatea sa. Prin continuitate înțelegem drumul parcurs de portul popular născut pe vechea vatră a civilizației dacice, până în zilele noastre. Prin unitate trebuie să înțelegem acele trăsături, acele aspecte esențiale care se văd în costumul românesc în toată țara. România este împărțită în șapte regiuni populare, fiecare cu specificul său, dar *ia* reprezintă o structură unitară care conține trăsături și aspecte esențiale care pot fi remarcate în toată țara.

Caracteristicile ieii sunt date de **cusături** (umărul, care unește părțile din față și spate de mânecă), **încrețul**, **altița** (bandă lată, elementul definitoriu și unic al modelului, irepetabil), **râurile** (benzi drepte sau oblice pe piept și mâneci) și **bibilurile sau cheițele** (cusături prin care se îmbină bucățile textile). O altă caracteristică a costumului femeilor este folosirea culorii, fondul țesăturilor din in, cânepă, bumbac, borangic sau lână fiind alb.

Prin urmare astăzi ne propunem să reconstituim ia, cămașa tradițională românească pentru femei, pentru a putea fi recunoscută de elevi.

Așadar, **dacă** întâlnim o ie, **atunci**, îi putem recunoaște autenticitatea sau **altfel**, îi putem stabili destinația? Deci, **dacă** vedem o ie, **atunci** îi putem recunoaște autenticitatea **sau**, **altfel**, îi putem determina destinația?

I. Descompunere:

1. Compoziția unui ii :

- Umărul – cusătura care leagă mâneca de materialul care reprezintă fața și spatele cămășii;
- „ *Încrețul* ” – modul în care se încrețește mâneca, în absența părții elastice;
- *Altița* – bandă largă și bogată în diverse decorațiuni pe mânecă; acesta este și elementul principal al unei ii ;
- Benzi pe mâneci și piept – care pot fi drepte sau oblice, numite și „râuri”;
- *Bibiluri* (cheițe) – cusătură aplicată la guler, la mâneci sau la poalele cămășii;
- *Spatele* - care nu este brodat.

2. Elementul de luat în considerare pentru determinarea tipologiei este croiala (Anexa 1):

În funcție de modul în care sunt realizate părțile din față și din spate, precum și de modul în care mânecile sunt legate de acestea - de la umăr sau gât, distingem în portul popular românesc două tipuri fundamentale de cămăși: cămașa dreaptă și cămașa șifonată, fiecare cu variantele sale. Aceste două tipuri au coexistat în toată România, frecvența lor variind de la o zonă la alta.

- Cămașa **dreaptă** aparține fondului cultural original al umanității, având tunicile prototip, a fost atestată de mărturiile arheologice de pe teritoriul Europei Centrale încă din epoca bronzului. Cunoscută nouă, dar și pe malul drept al râului Prut, sub denumirea de „cămașă veche”, cămașa dreaptă prezintă, prin România, o mare unitate morfologică și stilistică, care este conferită atât de materiile prime din care este realizată - cânepă, in, bumbac, borangic (mătase) - diferitele

modalități de asociere a fibrelor utilizate, elementele tăieturii și terminologia aferentă acestora, precum și decoratiuni. Mânecele erau fie slăbite la capătul de jos, fie strânse pe brățări în formă de bretele largi cu două degete, strânse cu nasturi, fie pline cu volane. Cămașa dreaptă a fost inițial fără guler, strâmbă în jurul gâtului, iar mai târziu cu un guler îngust ca o bentiță .

- Cămașa **încrețită în jurul gâtului** , cunoscută ca tip carpatic, este o cămașă de ceremonie, fiind astfel bogat decorată . Este purtată în toată zona locuită de români, cu excepția Maramureșului , Dobrogei și estului Bărăganului . Mânecele erau fie largi, libere la capătul de jos, fie strânse cu un fir, printr-o cută asemănătoare cu cea de deschidere a gâtului, îmbinate într-o bandă sau pline cu volane. Ia cu gâtul rotund, strâns cu o sfoară, provine de la daci, strămoși români . *Ia* este tipică doar romanilor. Dacii erau îmbrăcați în cămăși încrețite în jurul gâtului, lungi și largi, iar cei ceremoniali aveau și broderie.

3. Podoaba/ Broderia :

- a) simboluri abstracte: cosmice, zoomorfe și antropomorfe
- b) simboluri florale și vegetale realiste (plante, frunze, flori, fructe)
- c) simboluri geometrice și abstracte

4. Cromatică:

Culorile cu care cusăturile *iei* sunt realizate au o semnificație specială. În general se folosesc următoarele culori: roșu, albastru, galben, verde, portocaliu, violet și negru.

II . Recunoaștere model:

Costumul tradițional românesc este aparent diferit de la o zonă la alta, dar și-a păstrat o structură unitară în ceea ce privește următoarele elemente:

- 1. Materii prime:**câneapă, in, bumbac și borangic (mătase tradițională românească). (Anexele 2,3,4,5,6). Cămașa dreaptă din câneapă sau bumbac, se purta în zilele lucrătoare. Nu a fost decorat.
- 2. Țesătura** din care este făcută este întotdeauna albă.
- 3. Croitorie:** cămașa tradițională nu are niciodată mâneci scurte.
- 4. Deschiderea cămășii:** *ia* autentică este mereu strânsă la gât, fie pentru o ținută sobră, dar și din motive practice.
- 5. Modelul esențial.** (Anexa 7,8) Elementele obligatorii ale *iei* sunt *altița*, pliul și „râurile” pe mâneci și pe partea din față.
Dacă aceste componente lipsesc **atunci** nu este o *ie*, **altfel** o poți numi o bluză stilizată cu motive tradiționale.
„*Altița*” este partea mai largă a umărului, care este organizată în mai multe registre, în linii orizontale. Pliul este partea funcțională. La început, când cămașa era spălată, „*altița*” se putea desprinde, deoarece era brodată cu fir de metal scump.

În prezent, cuta este decorativă deoarece nu mai are scopul anterior. Al treilea element important este reprezentat de „râuri”, modelul care poate fi vertical sau oblic. În față, „râurile” sunt brodate după ornamentul dorit. Motivele tradiționale de pe mâneci și partea din față pot fi diferite, dar ar trebui să urmeze subiectul principal. Întregul design trebuie organizat simetric: „*altița*” trebuie să aibă 10-11 centimetri lățime și 18 centimetri înălțime. „*Cuta*” acoperă 3-4 centimetri. „*Alțița*” și „*cuta*” ar trebui să acopere 1/3 din lungimea mâneicii, în timp ce partea rămasă este desemnată „*râurilor*”. Nu există proporții pentru partea din față, dar broderia începe chiar sub deschiderea gâtului.

6. **Podoaba / broderia:**

Elementele distinctive ale modelului de cusut românesc rezidă într-o alternanță echilibrată a pieselor brodate și nebrodate. Broderia unei *ii autentice* este întotdeauna lucrată manual, folosind fire de bumbac „borangic” (fir gros, de matase) sau natural („arnici”).

Motivele ornamentale sunt așezate pe mâneci („*altița*”, partea șifonată, „*râurile*”), pe față (pe o parte și cealaltă a cămășii), pe spate și pe poală.

Aceste simboluri sunt considerate ca protectori ai celor care poartă cămășile tradiționale, ținând departe răul și ghinionul. În general, aceleași simboluri menționate mai sus pot fi întâlnite în toată România.

Așadar, cunoscând aceste simboluri putem decoda simbolismul cămășii sau, în caz contrar, putem stabili autenticitatea acesteia.

Simbolurile cosmice (Anexa 9) ale costumelor populare tradiționale sunt:

- simboluri solare: Soarele (floarea soarelui) sau cerc stilizat
- fulgerul
- stelele
- Luna
- Calea lactee

Simbolurile de zoom :

- coarnele și fruntea bouului
- vrabia
- porumbelul
- cocoșii
- rândunica

- găina

Simboluri florale și vegetale (Anexa 10):

- țepii de grâu
- ghinda
- știuleții
- afinele
- strugurii
- mărul
- părul
- trandafirul
- laleaua
- crinul sau floarea de cireș

Copacul și ramurile sale sunt simboluri ale învierii și înțelepciunii. Tot pe ea românească sunt adesea reprezentate adesea ca forme stilizate ale florii și frunzelor, spirale (cu trimitere la cârceii de viță de vie sau de dovleac), reprezentate cu fir verde, violet sau albastru.

Simboluri antropomorfe:

- siluete de femei
- părți ale corpului uman: ochiul

Simbolurile geometrice (Anexa 11) sunt legate de lumea imaginară și de vechile credințe ale țăranilor români. Aici simbolurile sunt:

- diamantele
- pătrate
- cercuri: ciclicitate
- melci (spirale stilizate) = magie
- cruci = spirit și evoluție
- ochi
- șir = fir de viață
- linii drepte = calea cea dreaptă în viață

Printre simbolurile folosite des întâlnim spirala și spirala dreaptă, crucea, soarele, coarnele de cerb, liniile drepte, liniile

drepte duble, liniile curbe, roata, romb, spirala, copacul sau ramuri, fiecare dintre ele având semnificații speciale. Spirala reprezintă eternitatea, trecerea timpului, semn universal al vieții și permanenței sale, al energiei. Acest simbol este folosit încă din perioada culturii Cucuteni. Sursa vieții este redată prin spirală, simbol al fecundității. Poate fi, de asemenea, un semn dual, masculin-feminin, întuneric-lumină etc. Crucea reprezintă credința omului în Dumnezeu, însăși tăietura luând forma crucii. Liniile drepte orizontale sugerează moartea, întreruperea unei etape a vieții umane, în timp ce liniile drepte verticale, viața. Liniile ușor ondulate ne trimit cu gândul la apă, curățenia și purificarea pe care aceasta le aduce, iar copacul sau crengile simbolizează permanența și viața durabilă, renașterea an de an.

Un alt lucru interesant despre compoziția cămășilor este că modelul din alțiță, adică cerul, nu poate fi repetat în altă parte și, prin urmare, fiecare parte a structurii trebuie să conțină un model diferit.

7. Cromatica:

Culorile cu care cusăturile *iei* sunt realizate au o semnificație specială. Nimic nu a fost lăsat la voia întâmplării în procesul de creație a unei *ii* tradiționale. Fiecare femeie își alegea cu grijă culorile și simbolurile tainice, astfel încât să pună în valoare și să poarte cât mai departe esența mesajului ce avea să fie transpus în modelul broderiei.

Fetițele și fetele tinere purtau culori strălucitoare precum galben lămâie, portocaliu, violet, fetele bune de măritat purtau verde, femeile proaspăt căsătorite purtau *ii* cusute în roșu, mamele purtau albastru deschis, în timp ce văduvele și femeile în vârstă purtau albastru închis, negru sau maro. În funcție de momentul purtării, culorile aveau semnificații diferite pentru comunitate: ornamentele negre anunțau moartea unei persoane dragi, iar broderiile cu culori aprinse simbolizau fecioria sau erau specifice anumitor ceremonii: nunti, botezuri, sărbători religioase .

ROȘU

Roșul simbolizează viața, dragostea, pasiunea, focul. Prin urmare, *ii* tradiționale brodate cu această culoare au fost destinate a fi purtate în special de tinerele proaspăt căsătorite. Energia și căldura eliberate de culoarea roșie, cum ar fi focul, au fost menite să semnifice puterea dătătoare de viață, vitalitatea și iubirea.

ALBASTRU

Spre deosebire de tinerele soții, care purtau *ii* de culoare roșie, femeile care au devenit mame se îmbrăcau mai ales cu *ii* cusute cu albastru. Predominanta în Muntenia, această culoare simbolizează apa, energia creativă și este reprezentată de forme geometrice precum spirala și cercul. Prin forța liniștitoare, nuanțele de albastru precum și cele de argintiu transmit energie spirituală, profunzime, stabilitate și speranță celui care poartă această broderie.

GALBEN

Energia solară, bucuria și căldura sunt redată de această culoare, simbol al bogăției pământului și al rodniciei, al astrului

dător de viață și al spicelor de aur. Iile tradiționale cu broderie galbenă erau îmbrăcate în special de fete tinere, necăsătorite, care purtau cu mândrie broderii vesele în culori strălucitoare duminica la corul satului. Culorile calde de auriu și ocru, erau cele mai des întâlnite în partea de sud a țării și erau reprezentate prin semne geometrice sub formă de țepi, spirală sau cerc.

VERDE

Prosperitatea și vitalitatea sunt reprezentate de această culoare a naturii, simbol al tinereții, bucuriei și primăverii. Poate de aceea verdele crud este cel mai des purtat de copii, în combinație cu nuanțe pastelate de galben pai, bleu, roz sau lila. Verdele smarald este mai des întâlnit în Moldova, în combinație cu alte culori vii, precum portocaliul, roșul aprins sau albastrul intens, specifice broderiei florale sau geometrice purtate de fetele numai bune de căsătorit.

PORTOCALIU

O culoare vibrantă, fierbinte și sănătoasă, portocaliul simbolizează energia, vitalitatea, aventura și o stare bună de sănătate. Iile brodate cu această culoare au fost îmbrăcate cu mândrie de fete tinere.

VIOLET

Violetul este culoarea ascultării, a supunerii, simbol al toamnei și al rodniciei Pământului, întâlnită mai ales pe broderia regiunilor din Salaj sau din Țara Oașului. Tonurile mai închise erau purtate de femeile în vârstă, alături de vișiniu, cărămiziu sau maro, în timp ce nuanțele deschise, lilia sau mov au apărut în combinație cu alte culori pastelate, pe iile fetițelor sau fetelor nemaritate.

NEGRU

În trecut, broderia cusută cu fir negru, albastru închis sau maro era purtată de femeile bătrâne și cu un anumit statut social, ca simbol al sobrietății, înțelepciunii și decenței. Acest tip de broderie era specific iilor din zona Banatului, unde exista o predilecție pentru culori sobre: maro, vișiniu, negru, verde închis.

Dacă cunoaștem semnificația culorilor, atunci vom afla și informații despre destinatarul iei, altfel o să ni se pară o simplă culoare.

Dacă un singur element dintre cele menționate mai sus lipsește, atunci ia nu este autentică.

III. Abstractizare:

1. Realizarea unei hărți mentale pentru a elimina detaliile inutile. Pentru a recunoaște autenticitatea unei *ii* trebuie să luăm în considerare mai multe elemente. Fiecare element transmite un mesaj despre persoana care îl poartă: etnie, statut social, vârstă, destinația cămășii.

Subliniem faptul că „*ia*” este de fapt un document vizual luat în considerare de istorici pentru reconstituirea modurilor de viață

din spațiul românesc.

<https://web.mindonmap.com/view/932ffcf56d90d304>

Parola: 9050

Vom întocmi un tabel în care notăm diferențele dintre o ie autentică și o imitație . Acest tabel îi va ajuta pe elevi să distingă mai ușor diferențele dintre o ie autentică și o imitație. Un posibil tabel model este atașat în Anexa 12.

IV . Proiectarea algoritmului:

- **Pașii de urmat pentru a recunoaște *ia autentică* sunt următorii:**

1 .Verificăm dacă materialul este alb și mai robust.

2 .Verificăm dacă pânza este din materiale naturale, in, cânepă, bumbac, borangic (mătase tradițională românească), lână. Chiar dacă nu recunosc exact materialul, elevii fac diferența între un material natural și unul sintetic.

3. Verificăm dacă are mâneci lungi. Spre deosebire de alte popoare, cămașa tradițională românească nu a fost niciodată purtată cu mâneci scurte.

4 .Verificăm prezența elementelor obligatorii ale *iei* : *altița*, încrețul și râurile pe mâneci și pe piept.

5 .Verificăm dacă prezintă motive ornamentale bogate, specifice, cusute manual. O ie autentică are chiar și zece tipuri de broderie. O ie cusută manual diferă de una cusută la mașină. Ia tradițională a fost întotdeauna cusută manual.

Deci dacă avem toate aceste elemente, *ia* este autentică, **altfel** este doar o imitație, sau o cămașă cu motive tradiționale.

<https://web.mindonmap.com/view/848fd1302c2fd0fe>

Parola : 3240

- **Concluzie:**

Subliniem elevilor importanța *iei* în cultura românească. Ei trebuie să înțeleagă că *ia* nu este o simplă piesă de vestimentație, ci: *Ia* reprezintă un COD de identitate națională, un tezaur spiritual și cultural al poporului român păstrat de-a lungul veacurilor. Un cod care folosește mijloace simple - croi, material, culori , simboluri brodate - și spune multe în puțin. Fără a vedea purtătorul, ci doar haina, putem afla, dintr-o privire, totul despre el: vârsta, starea civilă, locul de origine, destinația hainei (de muncă, de sărbătoare, de nuntă). Alegerea motivelor, încărcătura ornamentală, preferințele cromatice oferă și informații despre creativitatea și hărnicia lucrătoarei. Fiecare *ie* are

propria energie furnizată de persoana care a proiectat-o, cu propria sa poveste.

Ia reprezintă echilibrul și perfecțiunea. Cu cât tăietura este mai simplă, cu atât sensul ei este mai profund. Aceasta este *ia*, cămașa tradițională moștenită de la strămoșii noștri, care este purtată cu grijă din generație în generație pentru a transmite și păstra cât mai mult din simbolismul și energia spirituală.

Este o datorie dar și un privilegiu pentru fiecare dintre noi să știm să decodificăm cămașa tradițională românească, *ia*. Privind această mică comoară încărcată de sens, nu poți să nu fii mândru că ești român.

Astăzi, purtăm *ia* să ne identificăm cu standardul de frumusețe, bunătate și fericire spirituală.

- **Aplicație:**

Realizarea unui proiect care va conține două părți:

1. Elevii clasei a VIII-a vor trebui să realizeze un proiect de grup constând în fotografierea unor *ii* din zona natală a bunicilor sau a părinților. Acestea vor fi incluse într-o prezentare video care va conține și povestea *iei* (câți ani are, cine a cusut-o, semnificația simbolurilor). La finalul proiectului vom crea un album virtual intitulat **IA ȘI BUCURIA DE A FI ROMAN** în care vom colecta toate pozele elevilor.

2. Elevii, organizați pe grupe, vor desena o *ie*, ținând cont de toate detaliile discutate în timpul lecției (componente, ornamente, cromatică). Desenul va conține și o legendă care explică simbolurile *iei* (ornamente și culori). Desenele vor fi incluse în albumul virtual **IA ȘI MANDRIA DE A FI ROMÂN**.

Albumul va fi postat pe pagina de facebook a proiectului Erasmus .

Evaluare:

Monitorizarea răspunsurilor și proiectelor elevilor.

Rezultate așteptate:

Elevii au capacitatea de a recunoaște o *ie autentică*. Ei cunosc caracteristicile unei *ii* și pot „să citească” mesajul pe care îl trimite.

Bibliografie:

Maria Bâtcă , *Costumul popular românesc* , Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale , București , 2006;

<https://historia.ro/sectiune/general/cariera-internationala-a-iei-camasa-traditionala-582878.html>

<https://www.ienationala.ro/blog/index.php/2021/03/03/motive-traditionale-romanesti-care-sunt-principalele-simboluri-si-care-este-semnificatia-lor/>

<https://mostenireculturala.com/2019/06/24/codul-secret-al-iei-traditionale/>

<https://www.invietraditia.ro/editorial/ia-romaneasca/>

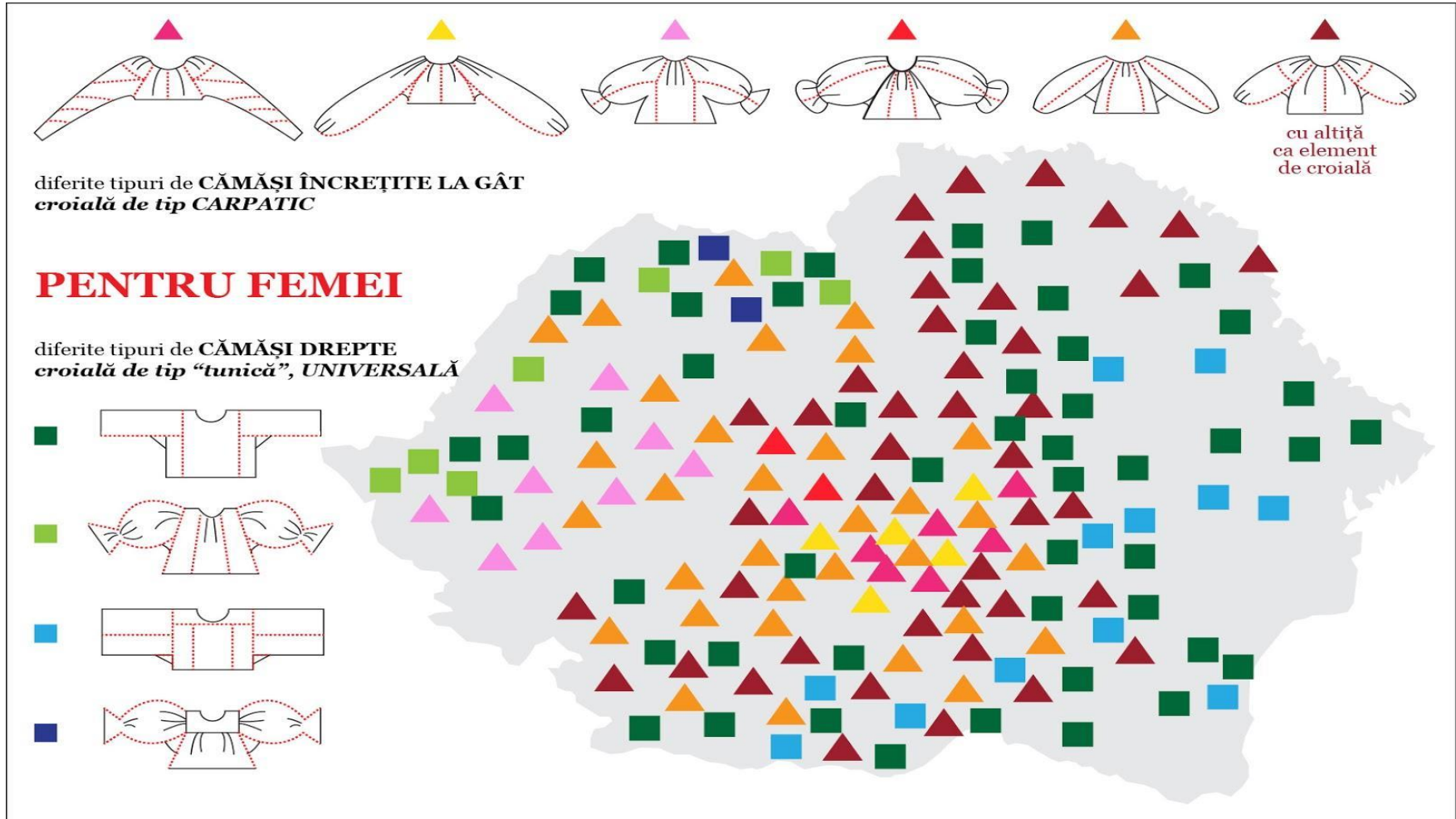
<https://iiana.ro/blog/fashion/motive-populare-romanesti-principalele-modele-de-cusaturi-si-semnificatia-acestora/>

<https://mythologica.ro/ce-semnificatie-au-desenele-de-pe-costumele-populare-romanesti/>

Notă:

- Se subliniază importanța *iei tradiționale* , simbol al identității naționale;
- Se subliniază importanța folosirii materialelor naturale dar și a decorului specific;
- Folosirea hărții mentale îi ajută pe elevi să comprime și să vadă mai ușor informațiile;
- Cu ajutorul tabelului (Anexa 12) elevii vor putea să facă distincția între o ie autentică și o imitație;
- Proiectul va oferi elevilor șansa de a descoperi o parte din moștenirea culturală românească;

Anexa 1. Răspândirea celor două tipuri de ie în spațiul istoric românesc :

Anexa 2. Țesătură de cânepă:

Anexa 3. Țesătură de in:

Anexa 4. Țesătură de bumbac:

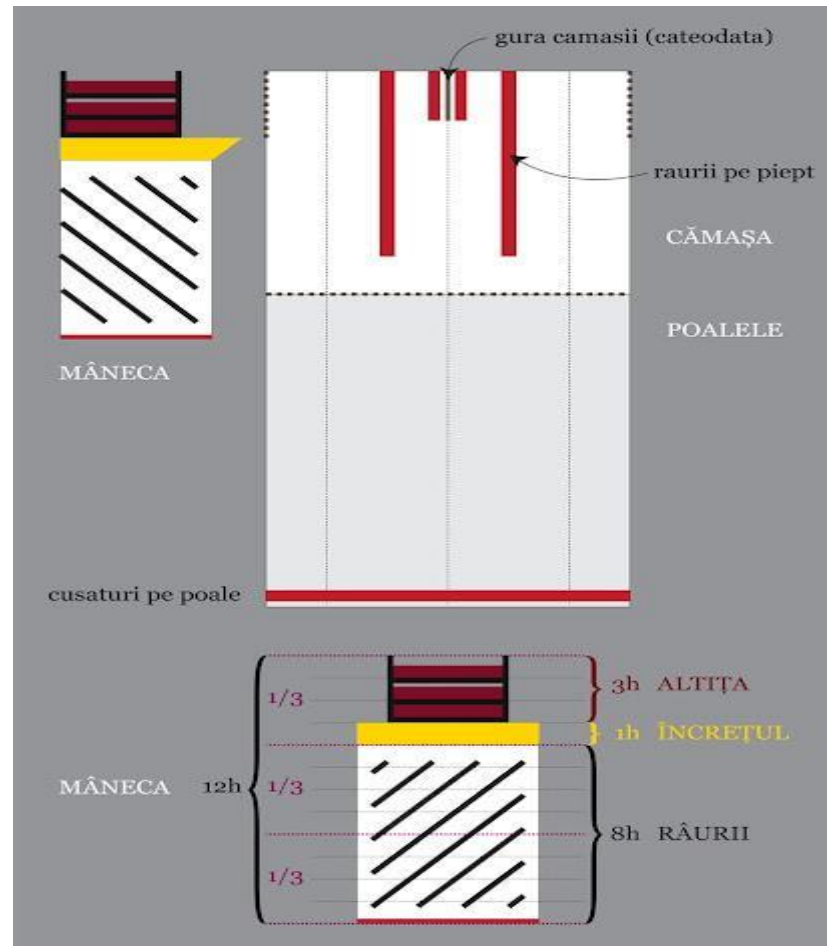
Anexa 5. Borangic (țesătură groasă de mătase):

Anexa 6. Țesătură de lână:

Anexa 7. Modelul de croială al unei ii :

MÂNECA- MANECĂ

ALTIȚA- bandă largă și bogată în diverse decorațiuni pe mânecă

ÎNCREȚUL- mâneca se încrețește, fără elastic;

RÂURI - Fâșii pe mâneci și piept – care pot fi drepte sau oblice, numite și „râuri”;

Anexa 8. Modele de ie cu, *Alțiță*, *Încreț* și *Râuri* :

Anexa 9: Simboluri abstracte cosmice:

Anexa 12. Comparație între o cămașă autentică și o imitație

IA AUTENTICĂ	IMITAȚIA
<p>1. Materiale utilizate:</p> <ul style="list-style-type: none">- Pânza este realizată din material natural: in, bumbac, cânepă, lână, mătase.- Pânza este mai robustă.- Pânza este întotdeauna albă;	<p>1. Materiale folosite:</p> <ul style="list-style-type: none">- Țesătura este confecționată din material sintetic;- Țesătura este subțire sau chiar transparentă.- Țesătura poate avea culori diferite ;
<p>2. Croiul:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Ia</i> este mereu cu mânecă lungă;	<p>1. Croiul:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Ia</i> poate fi și cu mânecă scurtă;
<p>3. Gura cămășii:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Ia</i> este mereu adunată strâns în jurul gâtului pentru a menține un aspect sobru;	<p>3. Gura cămășii:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Ia</i> este modelată la gât cu șireturi crosetate sau bucle rare care le fac să cadă pe umeri;
<p>4. Tehnici de cusut:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Ia</i> este realizată întotdeauna manual și putem găsi până la zece tipuri diferite de broderie cusute pe ea, pe două fire de pânză;	<p>4. Tehnici de cusut:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Ia</i> este cusută la mașină, iar cusăturile artisanale sunt limitate la cruci sau ajururi simplificate;
<p>5. Ornamente:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Ia</i> are o încărcătură semnificativă, bogată prin simbolurile sale, cusute cu rost și așezate în câmpuri ornamentale stricte;	<p>5. Ornamente:</p> <ul style="list-style-type: none">- Se folosesc elemente florale sau geometrice simple, repetate pe toate părțile;
<p>6. Culori:</p> <ul style="list-style-type: none">- Se folosesc fire în culori naturale, îmbinate armonios ;	<p>6. Culori:</p> <ul style="list-style-type: none">- Se folosesc culori mai strălucitoare și fire artificiale;